

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de minister van Financiën,
de heer dr. J.M.N. Jardim
Pietermaai 17
Curaçao

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2012 van het Land Curaçao gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012, de recapitulatiestatens over 2012, het kasstroomoverzicht en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, en bijlagen tot en met bladzijde 146.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

De Raad van Ministers van het Land Curaçao is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van de overige delen van de jaarrekening, beide in overeenstemming met de Landsverordening comptabiliteit 2010 en de daaruit voortvloeiende regelgeving. De Raad van Ministers van het Land Curaçao is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

De Raad van Ministers van het Land Curaçao is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met het Curaçaose recht en de controlestandaarden van het NBA. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door de Raad van Ministers van Curaçao gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons afkeurend oordeel te bieden.

Onderbouwing van het afkeurend oordeel

Getrouwheidsfouten

Balans

1. De deelnemingen zijn in 2012 tegen kostprijs gewaardeerd. Echter is nog niet voor alle deelnemingen de juiste kostprijs aangehouden. De deelnemingen zijn voor een bedrag van NAf 18.270.348 te laag gewaardeerd.
2. Deelnemingen met een blijvende waardevermindering dienen op basis van artikel 27, lid 7 van de Landsverordening comptabiliteit 2010, voor zover de verantwoorde waardering hoger is dan deze blijvende lagere waardering, gecorrigeerd te worden naar deze lagere waardering. De deelneming in Curaçaose Dok Maatschappij Holding N.V. dient op basis van de gecontroleerde jaarrekening te worden afgewaardeerd voor een bedrag van NAf 2.654.402.
3. De rekening-courant vordering op Selikor N.V. is voor een bedrag van NAf 3.278.039 te laag gewaardeerd, daar de definitieve jaarrekening 2012 van Selikor N.V. na het samenstellen van de jaarrekening 2012 van het Land Curaçao is ontvangen.
4. De rekening-courant vordering op ABC Busbedrijf N.V. is voor een bedrag van NAf 339.500 te hoog verantwoord, daar de definitieve jaarrekening 2012 van ABC Busbedrijf na het samenstellen van de jaarrekening 2012 van het Land Curaçao is ontvangen.
5. De bankrekeningen zijn voor een totaal bedrag van NAf 5.350.529 te laag geactiveerd daar er 9 bankrekeningen van de MCB die tot het Land Curaçao behoren niet opgenomen zijn in de jaarrekening van het Land Curaçao.
6. Het Land Curaçao kan niet over het bedrag van NAf 842.424 op de ING 20025 LO (EUR) bankrekening beschikken. De ING Bank erkent de tekenbevoegdheid van de directeur van de Ontvanger niet. Doordat het saldo van NAf 842.424 niet ter vrij beschikking staat dient er een her rubricering plaats te vinden van NAf 842.424 van liquide middelen naar Financiële vaste activa.
7. Onder de post voorzieningen is een bedrag van NAf 4.882.006 voor Restauratie Pietermaai 4-4A onterecht verantwoord. Dit bedrag betreft een bestemming en dient te worden verantwoord onder de post Bestemmingsreserve onder het eigen vermogen. De post voorzieningen is hierdoor voor een bedrag van NAf 4.882.006 te hoog verantwoord.
8. De crediteuren zijn voor een totaalbedrag van NAf 6.926.278 te hoog gewaardeerd, daar uit de opschoning van het crediteurenbestand in 2013 onterechte oude posten naar voren zijn gekomen.

9. De schuld aan APC pensioenfondsen is voor een bedrag van NAf 8.943.255 te hoog verantwoord daar de definitieve afrekening van APC na het samenstellen van de jaarrekening 2012 van het Land Curaçao is ontvangen.

Onzekerheden

Balans

1. In de jaarrekening is uitgegaan van een voorlopige verdeling van de boedelbalans van het voormalig Land de Nederlandse Antillen. Er is nog geen definitieve boedelbalans op het moment van afgeven van onze controleverklaring.
2. Het voormalig Eilandgebied Curaçao heeft geen specificatie van de “Gronden en ondergrondse activa” alsmede van de “Bouwstructuren” per 9 oktober 2010. Hierdoor hebben wij de volledigheid van de per 10 oktober 2010 ingebrachte “Gronden en ondergrondse activa” en “Bouwstructuren” in het Land Curaçao niet kunnen vaststellen.
3. De erfpachtgronden van het voormalig Eilandgebied Curaçao zijn niet volledig gewaardeerd.
4. De nieuwe investeringen in “Ondergrondse Eigendommen” van NAf 7.414.204 zijn onzeker daar wij tijdens de controleperiode niet konden beschikken over de onderliggende documentatie ter vaststelling van de juistheid van deze investeringen.
5. De nieuwe investeringen in “Bouwstructuren” zijn voor 89% (NAf 8.033.010) onzeker daar wij tijdens de controleperiode niet konden beschikken over de onderliggende documentatie ter vaststelling van de juistheid van deze investeringen.
6. Wij kunnen geen oordeel geven over het (fysieke) bestaan van de nieuwe investeringen in “Machines en Equipment” voor het totaalbedrag van NAf 11.230.003 daar wij tot op heden niet over de opgevraagde informatie (merk van de machines & equipment en uitvoeringsorganisatie/afdeling waar de machines & equipment zich bevinden) konden beschikken om de inventarisatie uit te voeren.
7. Op basis van de Landsverordening comptabiliteit 2010 artikel 27, lid 2 dienen de deelnemingen op historische kostprijs dan wel lagere marktwaarde te worden gewaardeerd. Niet van alle deelnemingen zijn de definitieve jaarrekeningen 2010 beschikbaar om de kostprijs te berekenen.
8. Voor de Nieuwe Post Nederlandse Antillen (NPNA) N.V. is in de “Agreement for Concession Contract to provide Postal and Post Banking Services in the Netherlands Antilles” onder paragraaf 2.4.7.c opgenomen dat de overheid verantwoordelijk is voor alle pensioenverplichtingen voor een bepaalde tijd. Wij hebben nog geen inzicht in het gedeelte waarvoor de overheid garant staat en nemen daarom een onzekerheid op voor de waardering van de NPNA.
9. Omdat nog niet alle jaarrekeningen 2012 van de deelnemingen van het Land Curaçao definitief zijn, kan een mogelijke afwaardering uit hoofde van een blijvende waardevermindering niet voor alle deelnemingen worden vastgesteld.
10. Van de leningen u/g zijn nagenoeg alleen aflossingsstaten aangeleverd en geen of onvolledige overeenkomsten aangeleverd. Door het ontbreken hiervan kunnen we niet bepalen of de getroffen voorziening voor de rente betalingen en aflossingen toereikend is.
11. Wij kunnen geen oordeel geven over het volledige bestaan en juistheid van de verantwoorde debiteuren in de jaarrekening van het Land Curaçao daar uit onze controle blijkt dat er onterechte facturen in de eindstand per 31 december 2012 zijn opgenomen. Ook zijn er bedragen verantwoord in de eindstand 2012 die niet aansluiten met de onderliggende facturen/inningsopdrachten.

12. De rekening-courant vordering op Stichting Wegenfonds van NAf 27.483.021 is onzeker daar in de controleverklaring van de jaarrekening van de Stichting Wegenfonds per 31 december 2011 vermeld wordt dat er geen zekerheid op rationele wijze kan worden verkregen over de juiste omvang van de in de jaarrekening opgenomen schuld.
13. Wij hebben geen specificatie van het saldo kruisposten van NAf 38.822.113 ultimo 2012 ontvangen waardoor wij de afloop van deze post niet hebben kunnen vaststellen. Er bestaat derhalve een onzekerheid in bestaan en waardering van deze post.
14. Het Eigen Vermogen is voor ons onzeker omdat wij getrouwheidsfouten en onzekerheden in andere balansposten hebben vastgesteld en er diverse correcties rechtstreeks in het eigen vermogen zijn verantwoord waarvan de juistheid onzeker is (herwaardering deelnemingen naar historische kostprijs, sanering leningen u/g Setel N.V. en Curinde N.V., en reeds vervallen aflossing leningen u/g). Ook is de bestemmingsreserve "Algemene Risico's/ Weerstandvermogen" onzeker daar wij tot op heden geen accordering door de bevoegden hebben ontvangen. Tot slot zijn de verantwoorde saldi van de "Gewone Dienst" over de periode 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010 en over 2011 gebaseerd op jaarrekeningen met een afkeurende controleverklaring.
15. Er zijn een aantal posten opgenomen als voorziening waarbij wij de bepaling van het precieze bedrag van de voorziening evenals de besluitvorming ervan niet kunnen beoordelen omdat we de onderliggende documentatie niet hebben. Er bestaat hierdoor een onzekerheid in juistheid en toereikendheid van de post voorziening.
16. De post "Depositogelden Vreemdelingen" en "Zekerheidsstellingen" voor een totaal bedrag van NAf 38.779.213 is onzeker daar er geen afstemming heeft plaats gevonden van de financiële administratie van het Ministerie van Financiën met de financiële administratie van onder andere de Ontvanger en Douane.
17. De post "Salarissen, lonen en bezoldiging" is NAf 6.012.994 hoger verantwoord in de jaarrekening dan in de salarisadministratie "Paytime". Wij hebben geen onderbouwing ontvangen van dit verschil.
18. De getrouwheid van de inkopen kan niet worden vastgesteld doordat bewaking van de openstaande bestelbonnen ontbreekt, binnengekomen facturen niet tijdig in de financiële administratie worden geregistreerd, de betaling van facturen niet juist of tijdig wordt verwerkt in de financiële administratie en de afgrenzing van de verantwoorde kosten niet kan worden gecontroleerd door het ontbreken van onderliggende bescheiden.

Consolidatiestatuten

1. De volledigheid van de belastingopbrengsten op kasbasis kan niet worden vastgesteld omdat het automatiseringssysteem GOS geen sluitende overzichten kan opleveren van het verloop van de vorderingen en ook geen bestanden konden worden aangeleverd waarmee dit verband buiten dit systeem om kon worden vastgesteld.
2. In het sociaal statuut is bepaald dat alle ambtenaren van het voormalig Eilandgebied Curaçao en voormalig Land de Nederlandse Antillen overgaan naar het Land Curaçao. Vóór 10 oktober 2010 zijn naar alle ambtenaren aanbodbrieven verstuurd met daarin het aanbod om een dienstverband aan te gaan met het nieuwe Land Curaçao. Deze aanbodbrieven vinden hun wettelijke basis in de aanstellingsbesluiten van het voormalig Eilandgebied Curaçao en het voormalig Land de Nederlandse Antillen. Er is intern geen inzicht dat de aanbodbrieven en de salarisadministratie conform de aanstellingsbesluiten van het voormalig Eilandgebied Curaçao en van het voormalig Land de Nederlandse Antillen zijn. Ook zijn de nieuwe aanstellingsbesluiten, die de oude aanstellingsbesluiten dienen te vervangen, tijdens onze controle nog niet geheel in de personeelsadministratie verwerkt. Ook heeft de personeelsadministratie geen procedure die de volledige registratie van de aanstellingsbesluiten borgt.

Door de hier vermelde oorzaken hebben wij de rechtmatigheid en getrouwheid van de post “Beloning van personeel” van NAf 462.036.274 en de daarmee samenhangende balansposten (“Ontvangst & afdracht premies” van NAf 8.098.020 en “Beloningen & Sociale lasten” van NAf 8.242.732) niet kunnen vaststellen.

Rechtmatigheidsfouten

1. Er zijn begrotingsoverschrijdingen voor diverse Ministeries ten opzichte van de Begroting (BA).
2. De baten en lasten van de collectieve sector dienen conform artikel 4, lid 1 van de Landsverordening comptabiliteit 2010 te worden verantwoord in de consolidatiestataten. Deze verantwoording heeft niet plaatsgevonden.
3. Er is geen actuele parafenlijst beschikbaar met de handtekeningen en parafen van de functionarissen en hun desbetreffende bevoegdheden binnen de Ministeries. Hierdoor is het intern binnen het apparaat maar ook voor externen (bijv. accountants en banken) niet mogelijk om de authenticiteit van de diverse autorisaties te beoordelen. De Minister van Financiën is verplicht een register van namen en functies van degenen die zijn gemachtigd tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen, die voortvloeien uit het besluit tot het aangaan van financiële verplichtingen, bij te houden. Dit register dient tevens aan te geven tot welke rechtshandelingen en tot welke bedragen mensen zijn gemachtigd. Dit register dient na iedere wijziging te worden gepubliceerd. In 2012 vond geen publicatie van het geactualiseerde register plaats. Dit leidt tot een verhoogd risico op fraude en onrechtmatige uitgaven en mogelijke nietige privaatrechtelijke handelingen conform artikel 40, lid 6 van de Landsverordening Comptabiliteitsvoorschriften Curaçao A.B. 2010 nr. 87 en artikel 21, lid 3 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten. Er zijn in 2012 rechtshandelingen gepleegd door ambtenaren die niet in het gepubliceerde register staan vermeld. Omdat wij de volledigheid van deze onrechtmatige betalingen niet hebben kunnen vaststellen hebben wij een onzekerheid in de rechtmatigheid.
4. De bepalingen uit de subsidieverordening worden bij het verstrekken van subsidies niet altijd nageleefd op de volgende aspecten:
 - Subsidieaanvragen worden niet tijdig ingediend en toch behandeld.
 - Er vindt geen definitieve vaststelling van de subsidies plaats op basis van gecontroleerde jaarrekeningen.
 - Niet altijd is er een formeel vastgestelde Ministeriële beschikking aanwezig.
 - Verstrekte subsidiebedragen sluiten niet aan met de gereserveerde bedragen in de beheersbegroting.
 - Het besluitvormingsproces van verlenen en vaststellen van subsidies wordt niet schriftelijk vastgelegd.
5. Het is voor ons niet duidelijk of de aandeelhouders een formele beslissing hebben genomen over het in de jaarrekening verwerkte voorstel van UTS, inzake onderverdeling en overwaarde van haar aandelen. Wij onderkennen derhalve een onzekerheid in de rechtmatigheid van de waardering van UTS.
6. Het Ministerie van Financiën heeft diverse richtlijnen opgesteld ter uitvoering van de procedure “Aangaan van Financiële verplichtingen”. De richtlijnen voor het aanvragen van offertes, voor het consultancybeleid en voor de afhandeling van facturen en archivering van de financiële bescheiden worden niet altijd nageleefd. Ook zijn de bestelbonnen niet altijd aanwezig en vindt er niet altijd zichtbare controle plaats op de juistheid en volledigheid van de geleverde goederen. Machtigingsverzoeken worden niet altijd tijdig ingediend. Aanvraagformulieren en bestelbonnen worden niet systematisch opgeslagen waardoor de rechtmatigheid niet kan worden vastgesteld.

Inrichtingsfouten

De jaarrekening voldoet op de volgende punten niet aan de inrichtingsvereisten:

1. De toelichting op de kapitaaldienst is te beperkt. Conform artikel 23 van de Landsverordening comptabiliteit 2010 dient de kapitaaldienst uitgebreider te worden toegelicht met een toelichting over:
 - De oorspronkelijke raming van de gerealiseerde investeringen.
 - Of en per wanneer de investering is voltooid en anders wanneer die voltooid zal worden en welk bedrag naar verwachting nog daarmee gemoeid zal zijn.
 - De afschrijvingsbedragen die in verband daarmee in de rekening van baten en lasten zijn verantwoord.
 - Een overzicht van nog lopende grote projecten.
 - Per gerealiseerde financieringstransactie een omschrijving van de betreffende financieringstransactie, waaronder het rentepercentage, de looptijd en overige financieringsvoorwaarden.
 - Een nadere toelichting per gerealiseerde financieringstransactie alsmede een algemene toelichting over het totaal van gerealiseerde financieringstransactie in relatie tot de rentelastnorm.
2. Er is een Staat van Subsidies, Bijdragen en andere Inkomensoverdrachten (Model G) opgenomen. Een overzicht van de in het dienstjaar afgerekende subsidies, bijdragen en andere inkomensoverdrachten conform artikel 30, lid a van de Landsverordening comptabiliteitsvoorschriften 2010 ontbreekt in deze Staat.
3. In 2012 is een jaarverslag 2012 conform artikel 33 van de Landsverordening comptabiliteit 2010 opgesteld. In het jaarverslag ontbreekt bij alle ministeries (met uitzondering van het Ministerie van Justitie) een uiteenzetting of en in hoeverre beleidsvoornemens die tevoren met betrekking tot het betreffende dienstjaar waren opgesteld, gerealiseerd zijn. Het Land Curaçao beschikt nog niet over een beleidsinhoudelijk jaarverslag.
4. In de jaarrekening van het Land worden de aangepaste historische kostprijzen voor de deelnemingen PSB en UTS niet (toereikend) toegelicht.
5. In de jaarrekening 2012 op bladzijde 78 is het overzicht van deelnemingen van het Land (conform artikel 30, lid f van de Landsverordening comptabiliteit 2010) opgenomen. In dit overzicht komt de historische kostprijs van de deelnemingen op enkele uitzonderingen na overeen met de kostprijzen per 10 oktober 2010 (of 31 december 2010 indien de kostprijzen per 10 oktober 2010 niet te bepalen zijn). De intrinsieke waarde van de deelnemingen is niet berekend op basis van de jaarrekeningen van de deelnemingen van 2012.
6. Het saldo van NAf 1.025.873 424 op de ING 20025 LO (bankrekening op naam van het Land Curaçao) is niet in de jaarrekening van het Land Curaçao verantwoord daar het bedrag van vóór 10 oktober 2010 is en tot het voormalig Land Nederlandse Antillen behoort. Het bedrag kan nog niet overgemaakt worden naar de vereffeningcommissie omdat er geen juiste tekenbevoegdheid is. Het saldo van NAf 1.025.873 424 op de ING 20025 LO (EUR) en de aard van de post dienen te worden vermeld in de toelichting.
7. Een gedeelte van de ambtenaren heeft recht op duurtetoeslag en een VUT-uitkering. Momenteel worden de uitkeringen voor duurtetoeslag en VUT door APC aan de overheid in rekening gebracht en op dat moment als kosten verantwoord. Deze post dient onder “Buiten de balans: Belangrijke (latente) financiële verplichtingen en risico’s ex artikel 30^e LvC” te worden opgenomen.
8. Er is een achterstand in het onderhoud van de scholen. Bepaling van het precieze bedrag is momenteel niet mogelijk. Dit risico dient onder de “Buiten de balans: Belangrijke (latente) financiële verplichtingen en risico’s ex artikel 30^e LvC” te worden opgenomen met een bandbreedte voor het geschatte risico.

9. Fundashon Kas Popular heeft beheerskosten gemaakt en individuele huursubsidies voorgeschoten voor volkswoningen die in het bezit zijn van het Land Curaçao. Er is nog geen overeenstemming tussen het Land Curaçao en Fundashon Kas Popular over de hoogte van deze verplichting. De verplichting aan Fundashon Kas Popular dient te worden vermeld onder “ Buiten de balans: Belangrijke (latente) financiële verplichtingen en risico’s ex artikel 30^e LvC”.
10. Onder Model J van de jaarrekening is een staat inzake “ Opgelegde Belastingaanslagen” opgenomen. Wij hebben geen toereikende onderbouwing ontvangen van de kolommen “ Saldo 2002 t/m 2012” en “Vermoedelijke Toekomstige Ontvangsten”.

Afkeurend oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening, vanwege het belang van de aangelegenheden die worden beschreven in de paragraaf “Onderbouwing van het afkeurend oordeel”, geen getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van het Land Curaçao per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met de Landsverordening comptabiliteit 2010 en de daaruit voortvloeiende regelgeving.

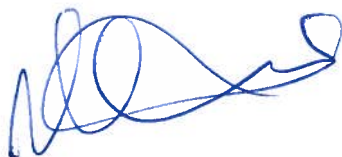
Naar ons oordeel voldoen de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties, vanwege het belang van de aangelegenheden die worden beschreven in de paragraaf “Onderbouwing van het afkeurend oordeel”, niet aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen niet in overeenstemming zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

Voorts zijn wij van oordeel dat, vanwege het belang van de aangelegenheden die worden beschreven onder het kopje Inrichtingsfouten in de paragraaf “onderbouwing van het afkeurend oordeel” de jaarrekening over 2012 niet voldoet aan de daarop betrekking hebbende Landsverordening comptabiliteit 2010 en de daaruit voortvloeiende regelgeving.

Curaçao, 29 april 2014

Stichting Overheidsaccountantsbureau,

Namens deze,

drs. A.F.J. Lathouwers RA
Senior Audit Manager

drs. R.E. Faneyte RA CFE CICA
Associate director

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Rapport

uitgebracht aan
de minister van Financiën,
de heer dr. J.M.N. Jardim

Accountantsverslag naar aanleiding
van de controle van de jaarrekening
over 2012 van het Land Curaçao

Uitgebracht in 1-voud

Inhoudsopgave	Blz.
1. Inleiding.....	1
2. Algemene bevindingen.....	2
3. Bevindingen inzake inrichting van de jaarrekening.....	4
4. Bevindingen inzake inrichting van de begroting	5
5. Bevindingen inzake aansluiting van de jaarrekening met Enterprice One (E1).....	5
6. Bevindingen inzake de balansposten	6
7. Bevindingen inzake de exploitatierekening	27
8. Slot.....	29

Aan de minister van Financiën,
de heer dr. J.M.N. Jardim
Pietermaai 17
Curaçao

Willemstad, 29 april 2014

Kenmerk : 14/0556R/JH
Referentie : J.M. Felicia MSc / drs. A.F.J. Lathouwers RA
Onderwerp : Accountantsverslag naar aanleiding van de controle van de jaarrekening
over 2012 van het Land Curaçao

1. Inleiding

Hierbij doen wij u ons accountantsverslag toekomen welk voortvloeit uit de door ons verrichte controlewerkzaamheden ten aanzien van de jaarrekening over 2012 van het Land Curaçao. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met het Curaçaose recht, de algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten zoals vastgesteld in de Nadere voorschriften controle- en overige standaarden en met de bepalingen van de Verordening Gedragscode / Verordening gedrags- en beroepsregels accountants en verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants.

Het doel van de controle is het verstrekken van een oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening over 2012.

In dit accountantsverslag brengen wij u verslag uit van de geconstateerde onjuist- en onzekerheden in de verantwoorde standen en stromen van de jaarrekening per 31 december 2012 alsook de geconstateerde leemten in de rechtmatigheidsaspecten.

2. Algemene bevindingen

Wij hebben een afkeurende controleverklaring afgegeven bij de jaarrekening over 2012 van het Land Curaçao. De bevindingen met betrekking tot getrouwheid, rechtmatigheid en inrichting van de jaarrekening, die hebben geleid tot ons oordeel, lichten wij in dit rapport toe. Dit rapport is kritisch van aard. De processen die correct en adequaat verlopen worden niet vermeld. Ook zijn er na 31 december 2012 diverse correcties gemaakt en zijn er verdere verbeteringen in de financiële processen doorgevoerd.

De jaarrekeningcontrole bestaat uit twee gedeeltes. Het eerste deel van de onderzoeken betreft de opzet, bestaan en werking van de beheersingsmaatregelen die juistheid en rechtmatigheid van de kosten en de juistheid, rechtmatigheid en volledigheid van de opbrengsten moeten waarborgen. Wij hebben op basis van interviews onze bevindingen inzake opzet, bestaan en werking van 2011 voor het jaar 2012 geactualiseerd. Hieruit kwamen geen significante aanpassingen van onze bevindingen uit 2011 naar voren. Daarom hebben wij voor 2012 geen managementletters uitgebracht. Voor 2013 hebben wij een uitgebreid onderzoek naar de opzet, bestaan en werking van de beheersingsmaatregelen uitgevoerd. Wij zullen onze bevindingen uit dit onderzoek in één centrale managementletter uitbrengen, onderverdeeld naar de ministeries.

De minister van Financiën heeft op 28 augustus 2013 de jaarrekening 2012 van het Land Curaçao aangeboden aan SOAB. SOAB heeft deze jaarrekening op 30 augustus 2013 ontvangen. SOAB heeft de wettelijke doorlooptijd voor haar controle van de jaarrekening 2012 van één en een halve maand na ontvangst van de jaarrekening, conform artikel 50, lid 2 van de Landsverordening comptabiliteit 2010, niet kunnen realiseren. Wij hebben voor de controle van 2012 nog geen volledige systeemgerichte controle kunnen uitvoeren daar de financiële processen, controls en beheersmaatregelen in diverse gevallen nog niet adequaat zijn. Door de langere doorlooptijd (deels veroorzaakt door extra detailwerkzaamheden en uitzoekwerk) van onze controle komen er bevindingen uit onze controle naar voren gebaseerd op informatie die op het moment van opstellen van de jaarrekening nog niet bekend was. Het Ministerie van Financiën heeft aangegeven dat zij de baten en lasten hebben verantwoord conform artikel 3, lid 5 van de Landsverordening comptabiliteit (baten en lasten waarvan het bestaan blijkt nadat de administratie voor de opmaak van de jaarrekening is afgesloten behoren tot het dienstjaar waarin van het bestaan is gebleken).

De uitgangspunten op basis waarvan de jaarrekening 2012 is opgesteld

Op 10 oktober 2010 is het nieuwe Land Curaçao ontstaan. Met het ontstaan van het nieuwe Land is een nieuw tijdperk aangebroken. Een tijdperk waarin we afscheid nemen van een overheid met twee bestuurslagen op het gebied van beleid en verantwoording. We zijn een tijdperk ingeslagen waarin deze twee lagen samen een eenheid gaan vormen. Dit houdt in dat er sprake is van één bestuur en één verantwoording. Dit gaat niet zonder slag of stoot.

Voor de jaarrekening 2012 gelden nog grotendeels dezelfde omstandigheden als bij de jaarrekening 2011 zoals bijvoorbeeld twee salarisadministraties (één voor het voormalig Eilandgebied Curaçao en één voor het Voormalig Land De Nederlandse Antillen). Het Ministerie van Financiën heeft aangegeven dat de inbreng van het voormalig Eilandgebied Curaçao in de vorm van onder andere de materiële vaste activa, debiteuren en crediteuren tot veel uitzoekwerk heeft geleid.

Naast het inrichten van veranderende processen en het samengaan van twee overheidsorganisaties is de jaarrekening opgesteld. De overheid heeft er voor gekozen om verbetermaatregelen toekomstgericht in te zetten. Het is bekend dat de jaarrekening 2012 van het Land Curaçao diverse hiaten en onvolkomenheden bevat. In 2012 zijn er belangrijke stappen in de in het voorgaande jaar reeds ingezette verbetertrajecten, zoals de opschoning en sanering van de posten debiteuren en crediteuren, gezet. In de jaarrekening 2013 zullen de laatste correcties van deze verbetertrajecten worden doorgevoerd. Maandelijks wordt de financiële Maandrapportage en per kwartaal de uitvoeringsrapportage opgesteld. De maandrapportage geeft onder andere inzicht in de financiële situatie en de uitvoeringsrapportage in de voortgang van de voorgenomen maatregelen en in de (ingezette) verbeteringen van het financieel beheer.

Andere verbetertrajecten zijn de harmonisatie van de salarissystemen per 1 maart 2014, het vormgeven aan de functie van Financial Controller, het ondersteunen van de Financial Controllers en het invulling geven aan de (gedecentraliseerde) interne controle functie. Het land Curaçao heeft voor de versnelling van de verbetering van het financieel beheer additionele middelen binnen de begroting vrijgemaakt.

Al deze verbeteracties zijn er uiteindelijk op gericht dat de administratieve organisatie en interne controle van de overheid verbetert. Wij staan volledig achter deze verbetertrajecten en hebben waardering voor het enthousiasme en de volharding waarmee deze trajecten worden uitgevoerd. Wij zullen bij toekomstige jaarrekeningcontroles de effecten van de ingezette verbetertrajecten beoordelen.

In artikel 20, lid 1 van de Landsverordening comptabiliteit 2010 is opgenomen dat de jaarrekening over een dienstjaar wordt opgemaakt met inachtneming van hetgeen omtrent de financiële positie op de balansdatum tot en met de 30^e april van het jaar volgende, op dat dienstjaar is gebleken. Het Ministerie van Financiën heeft ook ontvangen informatie ná 30 april 2013 meegenomen in de jaarrekening voor zover de informatie betrekking heeft op 2012. Deze handelswijze van het Ministerie van Financiën is naar onze mening terecht. Veel informatie is of kan pas beschikbaar zijn na 30 april 2013 waardoor het niet meenemen van deze informatie in de jaarrekening 2012 het beeld van de jaarrekening negatief zou beïnvloeden. Verder geeft het Ministerie van Financiën aan dat er een voorstel tot aanpassing van de Landsverordening comptabiliteit 2010 voor advies aan de Afdeling Wetgeving en Juridische Zaken is aangeboden. Zodra consensus is bereikt, zal het Ministerie van Financiën het voorstel officieel aanbieden.

3. Bevindingen inzake inrichting van de jaarrekening

Wij zijn nagegaan of de jaarrekening ingericht is conform de wettelijke vereisten opgenomen in de Landsverordening comptabiliteit 2010, hoofdstuk 3 “De jaarrekening”. Wij hebben geconstateerd dat de jaarrekening van het Land Curaçao 2012 voor een groot gedeelte aan deze wettelijke vereisten voldoet. Er zijn nog een aantal wettelijke vereisten die nog in de jaarrekening dienen te worden opgenomen / uitgebreid, zodat de jaarrekening volledig aan de wettelijke vereisten kan voldoen. Hieronder geven we aan welke algemene wettelijke vereisten dit zijn. Indien een wettelijk vereiste die betrekking heeft op een specifieke post niet is opgenomen in de jaarrekening, wordt dit in het rapport apart vermeld bij de betreffende post onder het kopje inrichting.

1. De toelichting op de kapitaaldienst is te beperkt. In de toelichting wordt vermeld dat een gedetailleerde specificatie van de investeringen per organisatieonderdeel van Curaçao en per investeringsobject ex artikel LvC ter inzage beschikbaar is bij het Ministerie van Financiën (uit de geïntegreerde Objectenadministratie van het J.D. Edwards Enterprise One financieel systeem).

Wij constateren dat de volgende gegevens conform artikel 23 van de Landsverordening comptabiliteit 2010 niet in de toelichting op de kapitaaldienst en ook niet in de Objectenadministratie van het J.D. Edwards Enterprise One financieel systeem staan opgenomen:

- De oorspronkelijke raming van de gerealiseerde investeringen.
- Of en per wanneer de investering is voltooid en anders wanneer die voltooid zal worden en welk bedrag naar verwachting nog daarmee gemoeid zal zijn.
- De afschrijvingsbedragen die in verband daarmee in de rekening van baten en lasten zijn verantwoord.
- Een overzicht van nog lopende grote projecten.
- Per gerealiseerde financieringstransactie een omschrijving van de betreffende financieringstransactie, waaronder het rentepercentage, de looptijd en overige financieringsvoorwaarden.
- Een nadere toelichting per gerealiseerde financieringstransactie alsmede een algemene toelichting over het totaal van de gerealiseerde financieringstransactie in relatie tot de rentelastnorm.

Volgens het Ministerie van Financiën is de totale investering van NAf 27.9 mln. gering van omvang waardoor zij bovenstaande gegevens niet hebben vermeld.

Conform artikel 23 van de Landsverordening comptabiliteit 2010 dient de kapitaaldienst uitgebreider te worden toegelicht met een toelichting over bovengenoemde gegevens.

2. Er is een Staat van Subsidies, Bijdragen en andere Inkomensoverdrachten (Model G) opgenomen. Een overzicht van de in het dienstjaar afgerekende subsidies, bijdragen en andere inkomensoverdrachten conform artikel 30, lid a van de Landsverordening comptabiliteitsvoorschriften 2010 ontbreekt in deze Staat. Het overzicht van nog af te rekenen subsidies is noodzakelijk om inzicht te verkrijgen in de stand van de verstrekte nog niet afgerekende subsidiebedragen.
3. In 2012 is een jaarverslag 2012 conform artikel 33 van de Landsverordening comptabiliteit 2010 opgesteld. Het jaarverslag is ten opzichte van 2011 sterk verbeterd. Onder meer zijn nu ook diverse prestatiegegevens opgenomen. Het jaarverslag bevindt zich nog in een groeiproses. Er ontbreekt bij alle ministeries (met uitzondering van het Ministerie van Justitie) een uiteenzetting of en in hoeverre beleidsvoornemens voor het betreffende dienstjaar gerealiseerd zijn. Het Land Curaçao beschikt nog niet over een beleidsinhoudelijk jaarverslag.

4. Bevindingen inzake inrichting van de begroting

Wij zijn nagegaan of de begroting ingericht is conform de wettelijke vereisten opgenomen in de Landsverordening comptabiliteit 2010, hoofdstuk 2 “De begroting”. Wij hebben geconstateerd dat de begroting van het Land Curaçao 2012 voor een groot gedeelte aan deze wettelijke vereisten voldoet. Er zijn nog een aantal wettelijke vereisten die nog in de begroting dienen te worden opgenomen / uitgebreid, zodat de begroting volledig aan de wettelijke vereisten kan voldoen. Hieronder geven we aan welke algemene wettelijke vereisten dit zijn:

1. De begroting dient een raming van alle aan te gane verplichtingen te omvatten die noodzakelijk zijn voor het doen van investeringen en andere kapitaaluitgaven op de kapitaaldienst conform artikel 12, lid 3a.
2. De begroting dient een raming te omvatten van de overeen te komen financieringstransacties op de kapitaaldienst conform artikel 12, lid 3b.
3. De toelichting op de kapitaaldienst is te beperkt. Conform artikel 14, lid 4 dient de kapitaaldienst als volgt te worden toegelicht:
 - Een omschrijving van de betreffende investering.
 - Een raming van het totaalbedrag daarvan alsmede van het dienstjaar dan wel de dienstjaren waarin naar verwachting uit hoofde van de investering verplichtingen zullen worden aangegaan en de verplichtingen die reeds zijn aangegaan.
 - De te verwachten levensduur van datgene waarin zal worden geïnvesteerd.
 - De vermelding van het dienstjaar waarop de lasten wegens rente en afschrijving voor het eerst op de begroting zullen worden opgenomen, en de omvang daarvan.
 - Een omschrijving van de betreffende financieringstransactie, waaronder het rentepercentage, de looptijd en overige financieringsvoorwaarden.
4. Naast de raming van de baten en lasten per hoofdstuk en per functie dienen in de begroting het voor het lopende dienstjaar geraamde bedrag, na de wijzigingen die daarin eventueel zijn aangebracht, en het gerealiseerde bedrag van het vorige dienstjaar te worden opgenomen.
5. Bij de voorbereiding van de begroting voor een bepaald dienstjaar is de inspanning erop gericht dat de begroting door de Staten kan worden vastgesteld in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient. De begroting 2012 werd vastgesteld op 18 januari 2012.

5. Bevindingen inzake aansluiting van de jaarrekening met Enterprise One (E1)

Wij hebben de volgende aansluitingen gedaan:

1. Aansluiten van de balansposten per 31 december 2012 in de jaarrekening van het Land Curaçao met het totaal van de saldibalans.
2. Aansluiten van de recapitulatiestaat naar Economische Categorie over 2012 met het totaal van de Winst- en verliesrekening van de saldibalans.

Ad 1.

We hebben geconstateerd dat de saldibalans aansluit op de jaarrekening 2012.

Ad 2.

Wij hebben geconstateerd dat de recapitulatiestatens naar Economische Categorie over 2012 aansluiten met de winst- en verliesrekening van de saldibalans.

6. Bevindingen inzake de balansposten

Hieronder worden de van belang zijnde bevindingen voortvloeiende uit de jaarrekeningcontrole per balanspost weergegeven.

Begin Balans

In de beginbalans is de Voorlopige Boedelbalans voormalige Land N.A., deel Curaçao plus Schuldovername plus Toerekening "Restant schuld" (verder inbreng voormalige Land N.A.) verwerkt.

Er is een voorlopige Boedelbalans. De voorlopige cijfers zijn ook in de jaarrekening 2011 opgenomen en derhalve ook in de beginbalans 2012 verwerkt. Nadat de definitieve Boedelbalans wordt uitgebracht zullen de definitieve cijfers in de financiële administratie van het Land Curaçao worden verwerkt. De cijfers ingebracht door het voormalig Land N.A. zijn dus voorlopig en kunnen wijzigen bij het vaststellen van de definitieve Boedelbalans. Zie ook bladzijde 27 van de jaarrekening voor een uitgebreide toelichting.

Voorlopige Boedelbalans

De Commissie inventarisatie en waardering boedel Nederlandse Antillen (Commissie Boedelscheiding) is belast met het opstellen van de boedel van het voormalig Land Nederlandse Antillen. Op het moment van opmaken van de jaarrekening 2010 van Curaçao was alleen het derde concept rapport van de Commissie per 2008 bekend. Inmiddels is, gedateerd op 31 oktober 2013, een nieuw conceptrapport per 9 oktober 2010 van de Boedelbalans bekend. Momenteel wordt er een nieuw conceptrapport opgesteld. De Directie Financiën heeft vooruitlopend op de rapportages haar eigen "Voorlopige Boedelbalans" opgesteld en de gegevens daarvan in de jaarrekening 2010 verwerkt. In deze Voorlopige Boedelbalans is de laatste jaarrekening van het voormalig Land N.A. 2010 verdeeld onder de entiteiten Curaçao, BES-eilanden en Sint Maarten. De verdeelsleutel en het model Boedelbalans die zijn gehanteerd zijn conform het derde concept rapport van de Commissie Inventarisatie en Waardering Boedel van de Nederlandse Antillen (per 2008) d.d. 6 oktober 2010. De verdeelsleutel is vastgelegd in de "Onderlinge regeling inzake de verdeling over de landen Curaçao, Sint Maarten en Nederland van de economische waarde van de rechten en verplichtingen die van het Land de Nederlandse Antillen overgaan op Curaçao, Sint Maarten of Nederland". (Onderlinge regeling vereffening boedel Nederlandse Antillen). In artikel 3 hiervan is vastgelegd:

1. Bij de vereffening van de boedel wordt de volgende verdeelsleutel gehanteerd: Curaçao (CUR) 73,3%; BES-eilanden (BES) 7,95%; en Sint Maarten (SXM) 18,75%.
2. De landen kunnen in onderlinge overeenstemming besluiten voor onderdelen van de boedel uit te gaan van een andere verdeelsleutel.

De criteria die bij het opstellen van de voorlopige Boedelbalans zijn gebruikt en, inclusief de mutaties in 2012, ook zijn verwerkt in de jaarrekening 2012, zijn als volgt:

1. Balansposten die eenvoudig toe te rekenen zijn aan een rechtsopvolgende entiteit, zijn voorlopig aan deze entiteiten toegerekend. De entiteiten die een balanspost krijgen toegerekend, dienen met de andere entiteiten de schuld / vordering te verrekenen.
2. De toerekeningen en verrekeningen worden opgenomen op de Vereffeningrekening.
3. De kortlopende schulden zijn naar de Vereffenaar gegaan om af te wikkelen. Hiertoe zijn de liquide middelen van het voormalig Land Nederlandse Antillen aan de Vereffenaar ter beschikking gesteld.

Ad 1.

De Vastgestelde Middelen (Immateriële Vaste Activa, Materiële Vaste Activa en Financiële Vaste Activa) en de Voorraden zijn voorlopig toegerekend aan een rechtsopvolgende entiteit. Een uitzondering hierop zijn de deelnemingen. De waarde van deelnemingen is vooralsnog verdeeld op basis van de algemene verdeelsleutel.

De waarde van de voorzieningen (met uitzondering van “Andere Voorzieningen”), Depositogelden, Vreemdelingen en Zekerheidstellingen zijn vooralsnog verdeeld op basis van de algemene verdeelsleutel. “Andere voorzieningen” van NAf 6.235.933 en “Gelden in Consignatie” van NAf 655.188 zijn voor 100% toegerekend aan Curaçao.

Ad 2.

De schuldovername door Nederland en de toerekening van de restschuld zijn om praktische redenen opgenomen in de Voorlopige Boedelbalans. Zie ook onderdeel Begin Balans in dit rapport.

Het Eigen Vermogen is als een sluitpost bepaald en ingebracht in de beginbalans.

We hebben geconstateerd dat de Voorlopige Boedelbalans in overeenstemming met de bovengenoemde criteria is bepaald. Hieruit resulteert een vordering op de andere landen van per saldo NAf 27 mln., die bij de start van het Land Curaçao is opgenomen onder de Overlopende Activa. Uit het conceptrapport dat momenteel wordt opgesteld komt naar alle waarschijnlijkheid een lagere vordering naar voren.

In deze vordering is nog geen rekening gehouden met de onderlinge vorderingen of schulden, die voortvloeien uit de verdeling van de economische waarde van de zogenaamde: “Instellingen voortvloeiend uit de wetgeving”. Voor deze instellingen zijn separate boedelbalansen opgesteld die nog niet allemaal definitief zijn uitgebracht.

Eind oktober 2013 is het 5^e concept van de Boedelbalans uitgebracht. Deze rapportage is niet aan de landen ter beschikking gesteld.

Materiële vaste activa

Algemeen

In NAf

	31 december 2012
Materiële Vaste Activa (MVA)	714.707.338
Gronden en Ondergrondse activa	81.833.275
Bouwstructuren	594.088.250
Machines & Equipment	32.319.171
Andere vaste Activa	6.466.642
Kostbaarheden	pm
Onderhanden werken	0

Bij de controle van de Eind Balans per 31 december 2012 hebben we voor de post MVA de “Gronden en Ondergrondse activa” NAf 81.833.275, “Bouwstructuren” NAf 594.088.250 en de “Machines & Equipment” NAf 32.319.171 geselecteerd voor onze controle. Dit bedraagt totaal NAf 708.240.696. Onze selectie is 99% van de omvang van de totale MVA ad NAf 714.707.338. Op basis van de resultaten van onze controle zullen wij een oordeel geven over de totale omvang van de post “Materiele Vaste Activa”.

Controle Eind Balans

Waarderingsgrondslag

De “Gronden en Ondergrondse Activa”, “Bouwstructuren” en “Machines & Equipment” zijn gewaardeerd tegen de historische kostprijs. Dit komt overeen met de Landsverordening comptabiliteit 2010, art 27, lid 2 waarin wordt aangegeven, dat “Activa en passiva worden in beginsel gewaardeerd op basis van de historische kostprijs en nominale waarde”.

Waardering

We kunnen geen oordeel geven over de volledigheid van de “Gronden en Ondergrondse Activa”, “Bouwstructuren” en “Machines en Equipment” omdat we geen oordeel hebben over de volledigheid van de beginstand per 10 oktober 2010.

We hebben ook geconstateerd dat de erfpachtgronden die door het voormalig EGC zijn ingebracht niet op de balans staan opgenomen. Omdat wij van Domeinbeheer niet alle taxatierapporten hebben ontvangen, hebben wij niet volledig kunnen nagaan of de taxatierapporten betrekking hebben op één of meerdere van deze erfpachtgronden. Hierdoor bestaat het risico dat een erfpachtgrond straks dubbel kan worden opgenomen in de Balans.

Wij hebben met het Ministerie van Financiën afgesproken om gezamenlijk te analyseren hoe de volledigheid van de registratie van de MVA kan worden gerealiseerd, hierbij rekening houdende met het aangegeven risico.

Verder kunnen wij geen oordeel geven over de juistheid van de nieuwe investeringen in “Ondergrondse Eigendommen” daar wij tijdens onze controle niet konden beschikken over de onderliggende documentatie. Uit een gesprek met de Ministerie van Financiën na onze controleperiode blijkt dat de onderliggende documentatie wel aanwezig is. Wij zullen de documentatie bij de jaarrekeningcontrole 2013 weer opvragen. Wij beschouwen het bedrag van NAf 7.414.204 vooralsnog als onzeker.

Wij kunnen ook geen oordeel geven over de juistheid van 89% (NAf 8.033.010) van de nieuwe investeringen in “Bouwstructuren” daar wij tijdens onze controle niet konden beschikken over de onderliggende documentatie. Uit een gesprek met de Ministerie van Financiën na onze controleperiode blijkt dat de onderliggende documentatie wel aanwezig is. Wij zullen de documentatie bij de jaarrekeningcontrole 2013 weer opvragen. Wij beschouwen het bedrag van NAf 8.033.010 vooralsnog als onzeker.

Daarnaast kunnen wij ook geen oordeel geven over het fysieke bestaan van de nieuwe investeringen in “Machines en Equipment” voor het totaalbedrag van NAf 11.230.003 daar wij tot op heden niet over de opgevraagde informatie (merk van de machines & equipment en uitvoeringsorganisatie / afdeling waar de machines & equipment zich bevinden) konden beschikken om de inventarisatie uit te voeren. Tevens is de wijze waarop de materiele vaste activa door de diverse ministeries wordt bijgehouden voor ons niet inzichtelijk. Hierdoor kunnen wij geen oordeel geven of de nieuwe investeringen fysiek aanwezig zijn bij de ministeries.

De Landsverordening comptabiliteit 2010 geeft geen minimumbedrag aan voor activering van een duurzame goed. We bevelen u aan om in de wet te regelen vanaf welke bedragen duurzame goederen dienen te worden geactiveerd.

Conclusie

Getrouw

De materiële vast activa zijn niet getrouw verantwoord. Er is een wezenlijke onzekerheid in de volledige verantwoording van de materiële vaste activa van het voormalig EGC in de jaarrekening van het Land Curaçao.

De erfpachtgronden van het voormalige EGC zijn niet volledig gewaardeerd in de jaarrekening van het Land Curaçao.

De nieuwe investeringen in “Ondergrondse Eigendommen” ad NAf 7.414.204 zijn onzeker daar wij tijdens de controleperiode niet konden beschikken over de onderliggende documentatie ter vaststelling van de juistheid van deze investeringen.

De nieuwe investeringen in “Bouwstructuren” zijn voor 89% (NAf 8.033.010) onzeker daar wij tijdens de controleperiode niet konden beschikken over de onderliggende documentatie ter vaststelling van de juistheid van deze investeringen.

Wij kunnen geen oordeel geven over het (fysieke) bestaan van de nieuwe investeringen in “Machines en Equipment” voor het totaalbedrag van NAf 11.230.003 daar wij tot op heden niet over de opgevraagde informatie (merk van de machines & equipment en uitvoeringsorganisatie / afdeling waar de machines & equipment zich bevinden) konden beschikken om de inventarisatie uit te voeren.

Financiële vaste activa

Algemeen

In NAf

	31 december 2012
Financiële Vaste Activa	1.270.540.739
Kapitaalverstrekkingen	10.410.350
Verstreckte langlopende geldleningen U/G	82.921.630
Deelnemingen	1.177.208.759

Bij de controle van de Eind Balans per 31 december 2012 hebben we voor de post FVA de “Deelnemingen” van NAf 1.177.208.759 geselecteerd voor onze controle alsmede de verstreckte langlopende geldlening U/G aan een Resort van NAf 117.638.333 waarvoor een voorziening dubieuze debiteuren van NAf (80.258.333) is gevormd. Onze selectie is 96% van de omvang van de totale FVA van NAf 1.270.540.739. Hierdoor kunnen we aan de hand van de resultaten van onze controle een oordeel geven over de totale post FVA.

Deelnemingen

In ons accountantsverslag bij de jaarrekening 2010 hebben wij aanbevolen om de gecontroleerde nettovermogenswaarde van de deelnemingen per 10 oktober 2010, voor zover deze beschikbaar is, als kostprijs deelnemingen per 10 oktober 2010 aan te houden. Voor de overige deelnemingen kan de gecontroleerde nettovermogenswaarde per 31 december 2010 als de kostprijs per 10 oktober 2010 worden aangehouden. In 2012 zijn de historische kostprijzen van de deelnemingen berekend en verantwoord.

Voor de deelnemingen van het voormalig Land N.A. zijn er nog geen formele besluiten beschikbaar over de verdeling van de aandelen over de nieuwe landen Curaçao, Sint Maarten en de BES-eilanden. We zijn bij onze controle uitgegaan van de voorlopige Boedelbalans zoals deze aan het begin van hoofdstuk 6 is vermeld. Dit kan bij de vaststelling van de definitieve verdelingen wijzigingen veroorzaken in de historische kostprijzen die zijn berekend.

Controle Eind Balans

Waardering van de Deelnemingen

Historische kostprijzen

De deelnemingen zijn per 31 december 2012 gewaardeerd tegen de historische kostprijs, zoals de Landsverordening comptabiliteit 2010 artikel 27, lid 2 voorschrijft. Deze waarden zijn gebaseerd op de jaarrekeningen van de deelnemingen over de periode van 2005 - 2010. Deze jaarrekeningen zijn gebruikt omdat de jaarrekeningen van de deelnemingen van 2010 niet allemaal beschikbaar waren.

We hebben de historische kostprijzen van de deelnemingen berekend op basis van de jaarrekeningen per eind december 2010. Dit hebben we gedaan omdat Curaçao niet over de gecontroleerde cijfers van de deelnemingen op 10 oktober 2010 beschikt. We hebben niet voor alle deelnemingen de jaarrekeningen ontvangen.

Wij hebben de historische kostprijs bepaald voor de deelnemingen waarvan wij de definitieve jaarrekeningen 2010 hebben ontvangen. Uit onze berekening komt naar voren dat de deelnemingen, waarvan wij een definitieve jaarrekening 2010 in ons bezit hebben, voor een bedrag van NAf 18.270.348 te hoog zijn gewaardeerd. Dit verschil wordt grotendeels veroorzaakt door de deelneming Postspaarbanc N.V. (PSB). Het Ministerie van Financiën heeft, op basis van de aangepaste cijfers van 2010 in de jaarrekening van 2010, de historische kostprijs aangepast tot NAf 3.635.827. Wij hebben ook de aangepaste cijfers van 2010 gehanteerd, maar we hebben de verantwoorde "Equity transfer" door de overheid aan PSB opgeteld bij de berekening van de historische kostprijs. We komen op een bedrag van NAf 24.535.864.

Het risico bestaat dat de netto vermogenswaarde op 31 december 2010 niet gelijk is aan de reële waarde van de activa en passiva op dat moment, daar er gevallen kunnen zijn waarbij er sprake is van stille reserves. Wij hebben met het Ministerie van Financiën nagegaan of de stille reserves bepaald kunnen worden. Ook hebben we de verschillen in door de deelnemingen gehanteerde verslaggevingsstandaarden en de Landsverordening comptabiliteit 2010 geïnventariseerd. We hebben geconstateerd dat we aan de hand van de jaarrekeningen de stille reserves en de omvang van de verschillen in verslaggevingsstandaarden niet kunnen bepalen.

De onderliggende documenten / benodigde informatie om de berekeningen te kunnen maken zijn niet volledig in de jaarrekeningen opgenomen. Het Land vertoont verschillen met de deelnemingen in onder andere het activeren van goodwill door de deelnemingen, het verantwoorden van de financiële activa tegen de nettovermogenswaarde en het verantwoorden van passiva tegen netto contante waarde. Deze verschillen hebben een impact op de kostprijs bepaling en op de beoordeling van de duurzame waardevermindering. Het berekenen van eventuele stille reserves en de verschillen in waarderingsgrondslagen tussen het Land en haar deelnemingen, kan in de praktijk moeilijk uitvoerbaar zijn en het Land ook veel geld kosten. We bevelen u aan om uit praktische redenen de intrinsieke waarde van de deelnemingen per 10 oktober 2010 te gebruiken. Indien deze niet beschikbaar zijn de intrinsieke waarde per 31 december 2010 te hanteren.

In de goedgekeurde jaarrekening 2011 van de deelneming United Telecommunications Services N.V. (UTS) zijn de vergelijkende cijfers van het Eigen vermogen van 2010 aangepast. De aanpassing is gedaan op basis van een voorstel die aan de aandeelhouders is voorgelegd in verband met de onderverdeling en overwaarde van haar aandelen. UTS heeft door het uitblijven van een reactie van haar aandeelhouders, de financiële gevolgen van het voorgelegde voorstel in haar jaarrekening verwerkt. Het Ministerie van Financiën heeft de aangepaste intrinsieke waarde van 2010 van UTS gebruikt voor het herrekenen van de historische kostprijs van UTS. Bij deze berekening heeft het Ministerie van Financiën het verdelingspercentage van de voorlopige boedelscheiding gehanteerd, om consistent te blijven met de andere deelnemingen die ook onder de boedelscheiding vallen. Echter het voorstel van UTS heeft ook gevolgen voor het te hanteren aandeel van het Land in UTS en de historische kostprijs. In de jaarrekening van het Land is de herberekening van de historische kostprijs niet toereikend toegelicht. Hierdoor wordt dit als een fout in de inrichting beschouwd. Het is voor ons niet duidelijk of de aandeelhouders een formele beslissing hebben genomen over het in de jaarrekening verwerkte voorstel van UTS, inzake onderverdeling en overwaarde van haar aandelen. Wij onderkennen derhalve een onzekerheid in de rechtmatigheid van de waardering van UTS.

Deelnemingen met een negatieve intrinsieke waarde

De deelnemingen die een negatieve nettovermogenswaarde hebben dienen op NAf 0 te worden verantwoord in de balans, voor zover het Land Curaçao niet garant staat voor deze deelnemingen. De deelneming Nieuwe Post Nederlandse Antillen (NPNA) N.V. heeft een negatieve intrinsieke waarde van NAf 21.998.210. In de jaarrekening 2012 wordt deze deelneming op nihil gewaardeerd. De accountant heeft bij de jaarrekening 2012 een controleverklaring met beperking afgegeven. De onderbouwing van dit oordeel heeft onder andere betrekking op het ontbreken van voldoende en geschikte controle-informatie inzake de vrijval van de voorziening voor Duurtetoeslag. Voor de Nieuwe Post Nederlandse Antillen (NPNA) N.V. is in de "Agreement for Concession Contract to provide Postal and Post Banking Services in the Netherlands Antilles" onder paragraaf 2.4.7.c opgenomen dat de overheid verantwoordelijk is voor alle pensioenverplichtingen voor een bepaalde tijd. Wij hebben nog geen inzicht in het gedeelte waarvoor de overheid garant staat en nemen daarom een onzekerheid op voor de waardering van de NPNA.

In 2011 hebben we geconstateerd dat de deelneming Curaçaose Dok Maatschappij (CDM) Holding N.V. afgewaardeerd moest worden op nul. We hebben aanbevolen om deze deelneming met NAf 2.654.402 te corrigeren. We hebben geconstateerd dat deze correctie in 2013 is doorgevoerd. Voor 2012 is er derhalve een controleverschil van NAf 2.654.402.

Blijvende waardevermindering

Artikel 27, lid 7 van de Landsverordening comptabiliteit 2010 schrijft voor om rekening te houden met een vermindering van de waarde van de activa indien deze vermindering naar verwachting blijvend is.

Wij zijn nagegaan of de nettovermogenswaarde van de deelnemingen per 31 december 2012 lager is dan de door ons berekende kostprijzen. Omdat nog niet alle jaarrekeningen 2012 van de deelnemingen van het Land Curaçao definitief zijn, kan een mogelijke afwaardering uit hoofde van een blijvende waardevermindering niet voor alle deelnemingen worden vastgesteld.

Inrichting

In de jaarrekening 2012 op bladzijde 78 is het overzicht van deelnemingen van het Land (conform artikel 30, lid f van de Landsverordening comptabiliteit 2010) opgenomen. In dit overzicht komt de historische kostprijs van de deelnemingen op enkele uitzonderingen na overeen met de kostprijzen per 10 oktober 2010 (of 31 december 2010 indien de kostprijzen per 10 oktober 2010 niet te bepalen zijn). De intrinsieke waarde van de deelnemingen is niet berekend op basis van de jaarrekeningen van de deelnemingen van 2012.

Verstreckte langlopende geldleningen U/G

Er wordt in 2012 voor het eerst een voorziening voor rentebetalingen en aflossingen van NAf 80.258.333 gevormd voor de leningen u/g. Van de leningen u/g zijn nagenoeg alleen aflossingsstaten aangeleverd en geen of onvolledige overeenkomsten aangeleverd. Hierdoor kunnen we niet bepalen of de getroffen voorzieningen voor de rente betalingen en aflossingen toereikend is.

Lening aan een resort

In de jaarrekening staat een lening aan een Resort voor een bedrag van NAf 117.638.333 waarvan NAf 80.258.333 is voorzien. De opgenomen lening aan het Resort bedraagt derhalve, rekening houdende met de voorziening, NAf 37.380.000. Het Resort kon vanaf de aanvang van de exploitatie in 1993 uit die exploitatie van het Resort onvoldoende fondsen opbouwen om de schulden af te lossen. Uit het rapport van bevindingen van PwC d.d. 18 oktober 2012 inzake "Hoe het Resort aan haar verplichtingen ten opzichte van het Land Curaçao kan voldoen" blijkt dat de optie "Verkopen van het Resort" de meest reële optie is. Hiervoor wordt een waarde bij verkoop van het Resort van USD 21 miljoen aangehouden. In het rapport van PwC wordt een wisselkoers van ad NAf 1,78 gehanteerd. De opbrengst bedraagt hierdoor naar verwachting NAf 37.380.000.

Door de slechte financiële positie van het Resort en de verwachte opbrengst uit verkoop van het Resort zal de gehele vordering op het Resort niet meer geïnd kunnen worden. Daarnaast hebben wij tot heden geen verlenging van de overeenkomst "regelende de verhouding tussen Borg en Debiteur" ontvangen. In die overeenkomst wordt vermeld dat de schuldenares al hetgeen uit hoofde van de garantieovereenkomst door de borg wordt uitgekeerd aan de borg schuldig is.

Op basis van bovengenoemde feiten concluderen wij dat de vordering van NAf 117.638.333 op het Resort niet volwaardig is. De vordering dient voorzien te worden. De waardering van de vordering op het Resort, na aftrek van de voorziening, dient derhalve NAf 37.380.000 te bedragen. In de jaarrekening 2012 wordt de vordering op het Resort gewaardeerd op NAf 37.380.000. Er hoeft derhalve geen additionele voorziening te worden getroffen.

Bij een eventuele verkoop van het Resort dient, indien de gerealiseerde verkoopprijs afwijkend zou zijn van de geschatte verkoopwaarde, het verschil tussen de gerealiseerde en geschatte verkoopwaarde ten gunste (bij een positief verschil) dan wel ten laste (bij een negatief verschil) van het eigen vermogen van het Land Curaçao te worden verantwoord. Dit verschil wordt namelijk niet veroorzaakt door de reguliere operationele bedrijfsvoering van de overheid en dient daarom dus als buitengewone resultaat rechtstreeks in het eigen vermogen te worden verantwoord.

Conclusie

Getrouw

Niet van alle deelnemingen zijn de definitieve jaarrekeningen 2010 beschikbaar om de kostprijs te berekenen.

De deelnemingen zijn niet allemaal tegen de (juiste) historische kostprijs gewaardeerd. De deelnemingen zijn voor een bedrag van NAf 18.270.348 te laag gewaardeerd.

Voor de Nieuwe Post Nederlandse Antillen (NPNA) N.V. is in de “Agreement for Concession Contract to provide Postal and Post Banking Services in the Netherlands Antilles” onder paragraaf 2.4.7.c opgenomen dat de overheid verantwoordelijk is voor alle pensioenverplichtingen voor een bepaalde tijd. Wij hebben nog geen inzicht in het gedeelte waarvoor de overheid garant staat en nemen daarom een onzekerheid op voor de waardering van de NPNA.

De waardevermindering van NAf 2.654.402 voor de Curaçaose Dok Maatschappij (CDM) Holding N.V is in 2012 niet doorgevoerd.

Omdat nog niet alle jaarrekeningen 2012 van de deelnemingen van het Land Curaçao definitief zijn, kan een mogelijke afwaardering uit hoofde van een blijvende waardevermindering niet voor alle deelnemingen worden vastgesteld.

Van de leningen u/g zijn nagenoeg alleen aflossingsstaten aangeleverd en geen of onvolledige overeenkomsten aangeleverd. Door het ontbreken hiervan kunnen we niet bepalen of de getroffen voorziening voor de rente betalingen en aflossingen toereikend is.

Rechtmatigheid

Het is voor ons niet duidelijk of de aandeelhouders een formele beslissing hebben genomen over het in de jaarrekening verwerkte voorstel van UTS, inzake onderverdeling en overwaarde van haar aandelen. Wij onderkennen derhalve een onzekerheid in de rechtmatigheid van de waardering van UTS.

Inrichting

In de jaarrekening van het Land worden de aangepaste historische kostprijzen voor de deelnemingen PSB en UTS niet (toereikend) toegelicht.

In de jaarrekening 2012 op bladzijde 78 is het overzicht van deelnemingen van het Land (conform artikel 30, lid f van de Landsverordening comptabiliteit 2010) opgenomen. In dit overzicht komt de historische kostprijs van de deelnemingen op enkele uitzonderingen na overeen met de kostprijzen per 10 oktober 2010 (of 31 december 2010 indien de kostprijzen per 10 oktober 2010 niet te bepalen zijn). De intrinsieke waarde van de deelnemingen is niet berekend op basis van de jaarrekeningen van de deelnemingen van 2012.

Vorderingen

Algemeen

In NAf

	31 december 2012
Vorderingen	200.530.721
Debiteuren algemeen	150.202.092
Debiteuren overheden	34.956.669
Rekening-courant	15.237.878
Te verrekenen voorschotten	99.010
Af te wikkelen betalingen	35.072

Bij de controle van de Eind Balans per 31 december 2012 hebben wij voor de post “Vorderingen” de sub posten “Debiteuren Algemeen”, “Debiteuren Overheden” en “Rekening-Courant” totaal ad NAf 200.396.639 geselecteerd voor onze controle. Dit is 99,9% van de omvang van de totale post “Vorderingen” ad NAf 200.530.721. Op basis van de resultaten van onze controle zullen wij een oordeel geven over de totale omvang van de post “Vorderingen”.

Controle Eind Balans

Waarderingsgrondslag

De gehanteerde waarderingsgrondslag is de nominale waarde en dit is conform de Landsverordening comptabiliteit 2010.

Waardering debiteuren algemeen

Op basis van onze statistische steekproef constateren wij dat:

- sommige debiteuren onterecht zijn opgenomen in de eindstand per 31 december 2012 daar er facturen / inningsopdrachten in de eindstand 2012 zijn opgenomen, waarvan de gelden in voorgaande jaren zijn ontvangen of ingetrokken.
- er bedragen zijn verantwoord in de eindstand 2012 die niet aansluiten met de onderliggende facturen / inningsopdrachten.

Daarnaast konden wij niet over alle onderliggende documentatie beschikken om een oordeel te kunnen geven over het bestaan en juistheid van de geselecteerde debiteuren uit onze steekproef. Op basis van deze constatering kunnen wij geen oordeel geven over het volledige bestaan en juistheid van de verantwoorde debiteuren in de jaarrekening van het Land Curaçao.

Waardering Debiteuren Overheden

Van de Debiteuren Overheden per 31 december 2012 hebben we de Vereffeningrekening Boedel RNA van NAf 35.266.809 gecontroleerd. Deze vordering is voorlopig. Deze kan wijzigen op basis van de definitieve Boedelbalans. Derhalve beschouwen wij het bedrag van NAf 35.266.809 als onzeker.

Waardering rekening-courant

Bij de aansluiting van het saldo van de rekening-courant Stichting Wegenfonds NAf 27.483.021 met de gecontroleerde jaarrekening van de Stichting Wegenfonds NAf 26.229.097 per 31 december 2011 hebben wij een controleverschil van NAf 1.253.924 geconstateerd. De jaarrekening per 31 december 2011 is de laatst beschikbare jaarrekening van de Stichting Wegenfonds. Ten tijde van de samenstelling van de jaarrekening van het Land Curaçao beschikte het Ministerie van Financiën niet over de jaarrekening van de Stichting Wegenfonds, maar had het saldo van de eindbalans van het voormalig EGC in de jaarrekening verantwoord. Verder wordt in de controleverklaring van de jaarrekening van de Stichting Wegenfonds per 31 december 2011 vermeld dat er geen zekerheid op rationele wijze kan worden verkregen over de juiste omvang van de in de jaarrekening opgenomen schuld van NAf 26,2 mln. Op basis hiervan beschouwen wij het opgenomen bedrag van NAf 27.483.021 in de jaarrekening van het Land Curaçao 2012 als onzeker.

Bij de aansluiting van het saldo van de rekening-courant Selikor N.V. NAf 16.315.643 credit met de gecontroleerde jaarrekening van Selikor N.V. NAf 19.593.682 credit per 31 december 2012 hebben wij een controleverschil van NAf 3.278.039 credit geconstateerd. Ten tijde van de samenstelling van de jaarrekening van het Land Curaçao beschikte het Ministerie van Financiën over de jaarrekening van Selikor per 31 december 2011. De jaarrekening 2012 van Selikor N.V. was toen nog niet beschikbaar. De rekening-courant Selikor N.V. is voor een bedrag van NAf 3.278.039 te laag gewaardeerd. Het controleverschil bedraagt daarom NAf 3.278.039 credit.

Bij de aansluiting van het saldo van de rekening-courant ABC Busbedrijf N.V. NAf 4.070.500 met de gecontroleerde jaarrekening van de ABC Busbedrijf (NAf 3.731.000) per 31 december 2012 hebben wij een controleverschil van NAf 339.500 geconstateerd. Ten tijde van de samenstelling van de jaarrekening van het Land Curaçao beschikte het Ministerie van Financiën over de jaarrekening van ABC Busbedrijf per 31 december 2011. De jaarrekening 2012 van het ABC Busbedrijf N.V. was toen nog niet beschikbaar. De rekening-courant vordering op ABC Busbedrijf N.V. is voor een bedrag van NAf 339.500 te hoog geactiveerd. Het controleverschil bedraagt daarom NAf 339.500.

Inrichting

Het is van belang dat de diverse categorieën vorderingen afzonderlijk worden gepresenteerd en toegelicht in de jaarrekening. In de balans dienen de vorderingen als volgt te worden onderscheiden voor een beter inzicht in de jaarrekening:

1. Vorderingen op debiteuren.
2. Vorderingen op deelnemingen.
3. Overige vorderingen.
4. Overlopende activa.

Wij adviseren u om het deel van de “Financiële Vaste Activa” dat binnen een jaar opeisbaar is afzonderlijk te verantwoorden onder de “Vorderingen op deelnemingen”. Tevens adviseren wij u om het toe te lichten in de jaarrekening.

Conclusie

Getrouw

De post “Vorderingen” is niet getrouw verantwoord in de jaarrekening van het Land Curaçao.

Wij kunnen geen oordeel geven over het volledige bestaan en juistheid van de verantwoorde debiteuren in de jaarrekening van het Land Curaçao daar uit onze steekproef blijkt dat er onterechte facturen in de eindstand per 31 december 2012 zijn opgenomen. Ook zijn er bedragen verantwoord in de eindstand 2012 die niet aansluiten met de onderliggende facturen / inningsopdrachten.

Er is nog geen definitieve boedelbalans op het moment van afgeven van onze controleverklaring. Daarom is de vordering inzake Debiteuren Overheden van NAf 35.266.809 onzeker.

De rekening-courant vordering op Stichting Wegenfonds van NAf 27.483.021 is onzeker daar in de controleverklaring van de jaarrekening van de Stichting Wegenfonds per 31 december 2011 vermeld wordt dat er geen zekerheid op rationele wijze kan worden verkregen over de juiste omvang van de in de jaarrekening opgenomen schuld.

De rekening-courant vordering op Selikor N.V. is voor een bedrag van NAf 3.278.039 credit te laag gewaardeerd.

De rekening-courant vordering op ABC Busbedrijf N.V. is voor een bedrag van NAf 339.500 te hoog geactiveerd.

Inrichting

In de balans dienen de vorderingen als volgt te worden onderscheiden voor een beter inzicht in de jaarrekening:

1. Vorderingen op debiteuren.
2. Vorderingen op deelnemingen.
3. Overige vorderingen.
4. Overlopende activa.

Wij adviseren u om het deel van de “Financiële Vaste Activa” dat binnen een jaar opeisbaar is afzonderlijk te verantwoorden onder de “Vorderingen op deelnemingen”. Tevens adviseren wij u om het toe te lichten in de jaarrekening.

Liquide Middelen

Algemeen

In NAf

	31 december 2012
Liquide Middelen (LM)	186.777.036
Kassen	448.054
Centrale Bank van Curaçao & Sint Maarten	58.403.722
Giro Bank	71.373.737
Banco di Caribe	427.602
FCIB Bank	161.611
ING Bank	974.861
Maduro & Curiels Bank	14.868.616
Orco Bank	486.504
RBC Royal Bank	564.071
SFT Bank	246.145
Kruisposten	38.822.113

Bij de controle van de Eind Balans per 31 december 2012 hebben we voor de post Liquide middelen alle bankrekeningen en de kruisposten geselecteerd voor onze controle.

Controle Eind Balans

Waardering van de Liquide Middelen

Wij hebben de saldi van de bankrekeningen die opgenomen staan op de balans per 31 december 2012 aangesloten met de standaardbankverklaringen per 31 december 2012. Wij constateren dat er 9 bankrekeningen conform de standaardbankverklaring van MCB voor een totaalbedrag van NAf 5.350.529 eigendom zijn van het Land Curaçao maar niet in de jaarrekening van het Land Curaçao 2012 zijn verantwoord. De "Liquide Middelen" zijn hierdoor te laag gewaardeerd. Derhalve beschouwen wij het bedrag van NAf 5.350.529 als een fout.

Wij hebben geen specificatie van het saldo kruisposten van NAf 38.822.113 ultimo 2012 ontvangen. Hierdoor hebben wij de afloop van deze post niet kunnen vaststellen. De Ontvanger heeft aangegeven dat een dergelijke specificatie voor 31 december 2012 niet kan worden opgesteld, daar het GOS systeem (financiële administratie van Ontvanger) een mutatiesysteem is en geen beginsaldo en eindsaldo aangeeft. Er bestaat derhalve een onzekerheid in bestaan en waardering van deze post.

Wij constateren dat het Land Curaçao niet over het bedrag van NAf 842.424 op de ING 20025 LO (EUR) bankrekening kan beschikken daar de ING Bank de tekenbevoegdheid van de directeur van de Ontvanger niet erkent. Indien er sprake is van beperkingen inzake de aanwending (beschikbaarheid) van liquide middelen, dient de aard van de beperkingen en de omvang van het niet vrij beschikbare bedrag te worden vermeld. Verder dienen liquide middelen die langer dan twaalf maanden niet ter vrije beschikking staan van de rechtspersoon, niet als liquide middelen te worden geclassificeerd. In dat geval dienen de liquide middelen te worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Op basis hiervan bevelen wij u aan om de ING 20025 LO (EUR) bankrekening NAf 842.424 te verantwoorden onder de Financiële vaste activa en de aard van de beperking in de toelichting te vermelden.

Inrichting

Verder constateren wij dat het saldo van NAf 1.025.873 424 op de ING 20025 LO (EUR) (bankrekening op naam van het Land Curaçao conform het bankafschrift van de ING Bank per 31 december 2012) niet in de jaarrekening van het Land Curaçao is verantwoord daar het bedrag van vóór 10 oktober 2010 is en tot het voormalig Land Nederlandse Antillen behoort. Het bedrag kan nog niet overgemaakt worden naar de vereffeningcommissie omdat er geen juiste tekenbevoegdheid is. Wij bevelen u aan om zowel het saldo van NAf 1.025.873 424 op de ING 20025 LO (EUR) als de aard van de post te vermelden in de toelichting.

Conclusie

Getrouw

De post "Liquide Middelen" is niet getrouw verantwoord in de jaarrekening van het Land Curaçao.

De bankrekeningen zijn voor een totaalbedrag van NAf 5.350.529 te laag geactiveerd daar er 9 bankrekeningen van de MCB die tot het Land Curaçao behoren niet opgenomen zijn in de jaarrekening van het Land Curaçao.

Wij hebben geen specificatie van het saldo Kruisposten van NAf 38.822.113 ultimo 2012 ontvangen waardoor wij de afloop van deze post niet hebben kunnen vaststellen. Er bestaat derhalve een onzekerheid in bestaan en waardering van deze post.

Het Land Curaçao kan niet over het bedrag van NAf 842.424 op de ING 20025 LO (EUR) bankrekening beschikken. De ING Bank erkent de tekenbevoegdheid van de directeur van de Ontvanger niet. Doordat het saldo van NAf 842.424 niet ter vrij beschikking staat dient er een herrubricering plaats te vinden van NAf 842.424 van liquide middelen naar Financiële vaste activa.

Inrichting

Het saldo van NAf 1.025.873 424 op de ING 20025 LO (bankrekening op naam van het Land Curaçao) is niet in de jaarrekening van het Land Curaçao verantwoord daar het bedrag van vóór 10 oktober 2010 is en tot het voormalig Land Nederlandse Antillen behoort. Het bedrag kan nog niet overgemaakt worden naar de vereffeningcommissie omdat er geen juiste tekenbevoegdheid is. Het saldo van NAf 1.025.873 424 op de ING 20025 LO (EUR) en de aard van de post dienen te worden vermeld in de toelichting.

Eigen vermogen

Algemeen

In NAf

	31 december 2012
Eigen vermogen	292.781.050
Algemene reserve	349.336.558
Saldo gewone dienst	73.055.508
Bestemmingsreserves	16.500.000

Bij de controle van de Eind Balans per 31 december 2012 hebben we voor de post "Eigen vermogen" de toevoegingen voor een totaal bedrag van NAf 82.047.495 (100% van de toevoegingen) en de onttrekkingen voor een totaalbedrag van NAf 398.207.287 (99% van de onttrekkingen) geselecteerd voor onze controle. Op basis van de resultaten van onze controle zullen wij een oordeel geven over de totale omvang van de post "Eigen Vermogen".

De specificatie van de mutaties in de Algemene Reserve en de stand per 31 december 2011 en per 31 december 2012 van de Algemene Reserve zijn als volgt:

Algemene Reserve	31 dec. 2011	Toevoeging	Onttrekking	31 dec. 2012
Inbrengbalans	464.159.917			464.159.917
Afwikkeling crediteuren oud-RNA				
Sanering Crediteuren & Debiteuren intern oud-EGC				
Herwaardering van MVA	5.202.500			5.202.500
Herwaardering van deelnemingen naar historische kostprijs	49.277.331		111.007.729	61.730.398
Gerealiseerde Koersverschillen	5.864.869		1.648.685	7.513.554
Sanering leningen u/g Setel N.V. en Curinde N.V.			5.819.207	5.819.207
Reeds vervallen Aflossing Leninen u/g v.j.		5.149.265		5.149.265
Rif resort Hotel N.V. bijgeschreven rente		27.100.523		27.100.523
Voorziening Dubieuze Debiteuren Leningen u/g			80.258.336	80.258.336
Sanering Debiteuren e.a. Vlottende Activa		16.337.436		16.337.436
Voorziening Dubieuze Debiteuren Algemeen			34.855.919	34.855.919

Algemene Reserve	31 dec. 2011	Toevoeging	Onttrekking	31 dec. 2012
Sanering Crediteuren e.a. Vlottende Passiva		33.460.271		33.460.271
BRK-ontvangsten best.wijziging dekking tekorten	205.555.502			205.555.502
Cumulatief Saldo Gewone Dienst vorige jaren	- 51.185.346		166.266.096	217.451.442
Totaal	667.145.035	82.047.495	- 399.855.972	349.336.558

Waardering

De onttrekking van NAf 111.007.729 inzake “Herwaardering deelnemingen / historische kostprijs” betreft de correctie van de waarderingsgrondslagen van de deelnemingen, die voorheen tegen de netto vermogenswaarde / actuele intrinsieke waarde waren gewaardeerd, naar de historische kostprijs. Omdat de historische kostprijzen nog niet voor alle deelnemingen correct zijn berekend, is de onttrekking niet correct.

Onder de post “Sanering Leningen u/g Setel N.V. en Curinde N.V.” is een onttrekking verantwoord van NAf 5.819.207. Deze onttrekking betreft de afboeking van de vordering op Setel N.V. en Curinde N.V. in verband met de schuldsanering. Wij zien geen verband tussen de schuldsanering en de afboeking van de vordering op Setel en Curinde uit hoofde van de uitgegeven langlopende geldleningen daar de andere vorderingen uit hoofde van de uitgegeven langlopende geldleningen niet afgeboekt zijn. Wij hebben geen toereikende onderliggende documentatie ontvangen om een oordeel te kunnen vormen over deze onttrekking. Wij hebben alleen boekingsdocumenten vanuit de financiële administratie Enterprise One ontvangen ter onderbouwing van de onttrekking. Deze onttrekking is voor ons hierdoor onzeker.

Onder de post “Reeds vervallen aflossing leningen u/g v.j.” is een toevoeging verantwoord van NAf 5.149.265. Deze toevoeging betreft reeds vervallen aflossingstermijnen van de leningen u/g Woningbouw Curaçao NV, Integrated Utility Holding N.V. (Aqualectra) en Stichting Korpodeko. Wij hebben geen toereikende onderliggende documentatie ontvangen om een oordeel te kunnen vormen over deze toevoeging. Wij hebben alleen boekingsdocumenten vanuit Enterprise One ontvangen ter onderbouwing van de toevoeging. Deze toevoeging is voor ons hierdoor onzeker.

De toevoeging van NAf 27.100.523 verantwoord onder de post “Rif Resort Hotel N.V. bijgeschreven rente” betreft de bijgeschreven rente op Rif Resort Hotel N.V. De onttrekking van NAf 80.258.336 verantwoord onder de post “Voorziening dubieuze debiteuren leningen u/g” betreft de gevormde voorziening op de vordering op Rif Resort Hotel N.V. Deze toevoeging en onttrekking zijn correct verantwoord in de jaarrekening van het Land Curaçao.

Onder de post “Sanering debiteuren e.a. vlottende activa” is een toevoeging verantwoord van NAf 16.337.436. Deze toevoeging is het gevolg van de correctie en sanering van de debiteurenadministratie. Deze toevoeging is correct verantwoord.

De post “Voorziening dubieuze debiteuren algemeen” NAf 34.855.919 betreft de gevormde voorziening voor de openstaande debiteuren met een factureringsdatum van vijf jaar en ouder welke als dubieus zijn aan te merken. Deze onttrekking is correct verantwoord.

Onder de post “Sanering crediteuren e.a. vlottende passiva” is een toevoeging verantwoord van NAf 33.460.271. Deze toevoeging is het gevolg van de opschoning van de crediteuren-administratie. Deze toevoeging is correct verantwoord.

Het saldo op de post “Saldo Gewone Dienst Dienstjaar (art. 22 LvC) nadelig” van NAf 166.266.096 debet is voor ons onzeker omdat wij bij de jaarrekeningen over de periode 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010 en over 2011 een afkeurende controleverklaring hebben afgegeven.

Wij hebben getrouwheidsfouten en onzekerheden in andere balansposten vastgesteld. Deze getrouwheidsfouten en onzekerheden zijn toegelicht bij de desbetreffende balanspost. Derhalve hebben wij een onzekerheid in het eigen vermogen.

Wij zullen gezamenlijk met het Ministerie van Financiën nagaan hoe in de toekomst een correcte beginbalans per een nader te bepalen datum kan worden opgesteld.

Bestemmingsreserve

Een bestemmingsreserve is gereserveerd vermogen voor een bepaald doel waarvan de hoogte door bevoegden dient te worden vastgesteld. De Raad van Ministers dient dus de hoogte van de bestemmingsreserve voor te stellen, ter accordering door de Staten. Wij hebben tot op heden geen accordering door de bevoegden ontvangen m.b.t. de bestemmingsreserve “Algemene Risico’s / eerstandsvermogen” NAf 16.500.000. Derhalve beschouwen wij het bedrag van NAf 16.500.000 als onzeker. Wij adviseren u om dit bedrag in 2013 over te brengen naar de Algemene Reserve.

Conclusie

Getrouw

Het Eigen Vermogen is voor ons onzeker omdat wij getrouwheidsfouten en onzekerheden in andere balansposten hebben vastgesteld en er diverse correcties rechtstreeks in het eigen vermogen zijn verantwoord waarvan de juistheid onzeker is (Herwaardering deelnemingen naar historische kostprijs, sanering leningen u/g Setel N.V. en Curinde N.V., en reeds vervallen aflossing leningen u/g). Ook is de bestemmingsreserve “Algemene Risico’s/Weerstandvermogen” onzeker daar wij tot op heden geen accordering door de bevoegden hebben ontvangen. Tot slot zijn de verantwoorde saldi van de “Gewone Dienst” over de periode 10 oktober 2010 tot en met 31 december 2010 en over 2011 gebaseerd op jaarrekeningen met een afkeurende controleverklaring.

Voorzieningen

Algemeen

In NAf

	31 december 2012
Voorzieningen	97.194.458
Onderhoud en Renovatie	22.992.596
Andere voorzieningen	74.201.862

We hebben deze post volledig gecontroleerd.

De getroffen voorzieningen per 31 december 2012 zijn beoordeeld aan de hand van artikel 29 van de Landsverordening comptabiliteit 2010. Hierbij is nagegaan of de getroffen voorzieningen voldoen aan de criteria zoals opgenomen in de comptabele voorschriften. Wij stellen vast dat bij de vorming van een voorziening niet altijd de comptabele voorschriften in acht zijn genomen.

Volgens de comptabiliteitsvoorschriften artikel 29 dient een voorziening gevormd te worden voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's terzake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang met een redelijke mate van waarschijnlijkheid geschat kan worden;
- uitgaven die in een volgend dienstjaar zullen worden gemaakt, mits die uitgaven hun oorsprong mede vinden in het lopende dienstjaar of in een voorafgaand dienstjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal dienstjaren.

Voor het onderhoud van diverse gebouwen is een voorziening getroffen van NAf 1.934.440. We kunnen geen oordeel geven of deze post een voorziening is omdat we de onderliggende stukken voor het vormen van deze post niet hebben ontvangen. In de Financiële maandrapportage van december 2013 staat opgenomen dat deze voorziening is afgewikkeld.

Voor de renovatie van het historisch pand te Pietermaai 4 - 4a zijn, door onvoldoende krediet voor de tweede fase van de restauratie, vanuit 2011 diverse overhevelingen gemaakt en als voorziening verantwoord. Het betreft hier geen voorziening die tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal dienstjaren strekt. Deze post NAf 4.882.006 betreft een bestemmingsreserve. Deze bestemmingsreserve dient te worden vastgesteld door de Staten. In de Financiële maandrapportage van december 2013 staat opgenomen dat deze voorziening is afgewikkeld.

De voorziening 'Verbouw en Groot Onderhoud Belastingkantoor' heeft betrekking op groot onderhoud en verbouwing voor de Stichting Belasting Accountants Bureau (SBAB). Deze voorziening is in boekjaar 2011 voor het eerst gevormd. We hebben van de Sector Beleid en Financieel Beheer een brief van de SBAB met als onderwerp "kennisgeving gunning project en beschikbaarstelling van de financiële middelen" ontvangen. Maar hierin staat geen onderbouwing gegeven voor de vorming van de voorziening van NAf 15.200.000. Hierdoor kunnen we geen oordeel geven over deze post. In de Financiële maandrapportage van december 2013 staat opgenomen dat deze voorziening is afgewikkeld.

Ultimo 2012 is een voorziening verantwoord van NAf 17.982.760 voor de schadeclaim van e.M. Het Eilandgebied heeft op 8 augustus 2010 een vaststellingsovereenkomst met diverse scenario's en boetebedragen, die afhankelijk zijn van die scenario's, getekend. In 2013 zal het Ministerie van Financiën nogmaals nagaan welk scenario voor 2013 het meest aannemelijk is en de hieraan te koppelen claimbedragen voorzien in de jaarrekening 2013.

Ultimo 2012 is een voorziening verantwoord van NAf 5.371.653 voor de schadeclaim van vd.V. Wij hebben geen documentatie ontvangen op basis waarvan deze voorziening van NAf 5.371.653 is gevormd. Hierdoor kunnen we niet nagaan of deze voorziening toereikend of aanvaardbaar is. Deze post voldoet wel aan de criteria voor het vormen van een voorziening.

Er is een voorziening verantwoord van NAf 5.453.661 met betrekking tot het nieuwe ziekenhuis. We kunnen geen oordeel geven of dit een voorziening moet zijn omdat we de onderliggende documenten voor het vormen van een voorziening niet hebben ontvangen.

Restitutie BRK-gelden NAf 44.858.975. We kunnen geen oordeel geven of deze voorziening aanvaardbaar is omdat we de onderliggende documentatie voor het vormen van deze post niet hebben ontvangen.

Een gedeelte van de ambtenaren heeft recht op duurtoeslag en een VUT-uitkering. Momenteel worden de uitkeringen voor duurtoeslag en VUT door APC aan de overheid in rekening gebracht en op dat moment als kosten verantwoord. Omdat de last zijn oorsprong vindt in de jaren dat de ambtenaren voor de overheid hebben gewerkt valt deze post onder de definitie van een voorziening (het bedrag van de voorziening kan betrouwbaar worden geschat). Gezien de complexe berekeningen en onze opmerkingen bij de post salarissen en sociale lasten kan de overheid momenteel de voorziening nog niet berekenen. De overheid zal een plan van aanpak dienen op te stellen om de betrouwbaarheid van de informatie, die ten grondslag ligt aan de bepaling van de voorziening duurtoeslag en VUT-uitkering, op orde te krijgen. In de jaarrekening 2012 dienen de verplichtingen inzake duurtoeslag en VUT-uitkering onder "Buiten de balans: Belangrijke (latente) financiële verplichtingen en risico's ex artikel 30° LvC" te worden opgenomen.

Voormalige ambtenaren van diverse NV's en van verzelfstandigde instellingen claimen momenteel een vergoeding voor de duurtoeslag voor de periode dat ze nog ambtenaar waren. Momenteel buigt de overheid zich over de rechtmatigheid van deze claim. Deze claim is onder de "Buiten de balans: Belangrijke (latente) financiële verplichtingen en risico's ex artikel 30° LvC". Deze post zal opgenomen worden in de jaarrekening van 2013.

Er is een achterstand in het onderhoud van de scholen. Bepaling van het precieze bedrag is momenteel niet mogelijk. Dit risico dient onder de "Buiten de balans: Belangrijke (latente) financiële verplichtingen en risico's ex artikel 30° LvC" te worden opgenomen met een bandbreedte voor het ingeschatte risico.

Conclusie

Getrouw

Niet alle posten opgenomen als voorzieningen per 31 december 2012 voldoen aan de criteria zoals opgenomen in het artikel 29 van de Landsverordening comptabiliteit 2010. Er is voor een bedrag van NAf 4.882.006 aan bestemmingsreserves onder de post voorziening verantwoord. De post voorzieningen is hierdoor voor een bedrag van NAf 4.882.006 te hoog verantwoord. In de Financiële maandrapportage van december 2013 staat opgenomen dat deze voorziening is afgewikkeld.

Er zijn een aantal posten opgenomen als voorziening waarbij wij de bepaling van het precieze bedrag van de voorziening evenals de besluitvorming ervan niet kunnen beoordelen omdat we de onderliggende documentatie niet hebben. Er bestaat een onzekerheid in juistheid en toereikendheid van de post voorziening.

Inrichting

Een gedeelte van de ambtenaren heeft recht op duurtetoeslag en een VUT-uitkering. Momenteel worden de uitkeringen voor duurtetoeslag en VUT door APC aan de overheid in rekening gebracht en op dat moment als kosten verantwoord. Deze post dient onder “Buiten de balans: Belangrijke (latente) financiële verplichtingen en risico’s ex artikel 30^e LvC” te worden opgenomen. Deze post zal opgenomen worden in de jaarrekening van 2013.

Er is een achterstand in het onderhoud van de scholen. Bepaling van het precieze bedrag is momenteel niet mogelijk. Dit risico dient onder de “Buiten de balans: Belangrijke (latente) financiële verplichtingen en risico’s ex artikel 30^e LvC” te worden opgenomen met een bandbreedte voor het ingeschatte risico.

Langlopende schulden

Algemeen

In NAf

	31 december 2012
Langlopende schulden (LLS)	1.667.391.000
Binnenlandse Langlopende Leningen O/G	1.667.391.000

Bij de controle van de Eind Balans per 31 december 2012 hebben we voor de post Langlopende schulden de “Binnenlandse Langlopende Leningen O/G” ad NAf 1.667.391.000 geselecteerd voor onze controle.

Controle Eind Balans

Waarderingsgrondslag

De waarderingsgrondslag is de nominale waarde. Dit is ook wettelijk voorgeschreven.

Waardering

We hebben de Langlopende schulden aangesloten met de onderliggende documentatie van de obligatieleningen. De waarde van deze leningen sluiten aan met de onderliggende documentatie. De waarde van deze leningen is ten opzichte van 2011 hetzelfde gebleven. Deze leningen worden in een keer aan het eind afgelost. De eerste aflossing van een lening dient in 2020 plaats te vinden.

In 2012 is een totaal bedrag van NAf 49.437.219 als rente verantwoord. Dit bedrag komt overeen met de verschuldigde rente over de langlopende leningen.

Conclusie

Getrouw

Geen bijzonderheden.

Kortlopende schulden

Algemeen

In NAf

	31 december 2012
Kortlopende Schulden (KLS)	296.525.607
Gelden in Bewaring	39.500.057
Crediteuren Algemeen	232.480.739
Betaalopdrachten Onderweg	43.405
Pensioenfondsen	24.501.406

Bij de controle van de Eind Balans per 31 december 2012 hebben wij voor de post “Kortlopende Schulden” de subposten “Gelden in bewaring”, “Crediteuren Algemeen”, “Betaalopdrachten onderweg” en “Pensioenfondsen” voor totaal NAf 296.525.607 geselecteerd voor onze controle. Dit is 100% van de omvang van de post “Kortlopende Schulden” NAf 296.525.607. Op basis van de resultaten van onze controle zullen wij een oordeel geven over de totale post “Kortlopende Schulden”.

Controle Eind Balans

Waarderingsgrondslag

De “Kortlopende Schulden” worden conform de Landsverordening comptabiliteit 2010 tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Waardering

Op de balans per 31 december 2012 staan onder de post Gelden in Bewaring de subposten “Depositogelden Vreemdelingen” en “Zekerheidsstellingen” voor een totaal bedrag van NAf 38.779.213. Wij beschouwen dit totaalbedrag als onzeker daar er per 31 december 2012 nog geen afstemming heeft plaatsgevonden van de financiële administratie van het Ministerie van Financiën met de financiële administratie van onder andere de Ontvanger en de Douane.

De crediteuren Algemeen geven ultimo 2012 geen correct beeld.

Het Ministerie van Financiën heeft de crediteurenadministratie in 2013 verder opgeschoond met het totaalbedrag van NAf 6.926.278. De crediteuren zijn te hoog verantwoord in de jaarrekening van het Land Curaçao per eind december 2012. Het controleverschil bedraagt derhalve NAf 6.926.278.

Ten tijde van de samenstelling van de jaarrekening 2012 was de definitieve afrekening van APC nog niet beschikbaar. In de jaarrekening zijn de gegevens opgenomen die het Ministerie van Financiën van APC heeft ontvangen op het moment van de samenstelling van de jaarrekening.

Conform de jaarrekening 2012 van het Land Curaçao is de verantwoorde schuld inzake APC pensioenfondsen ambtenaren / werklieden NAf 40.594.836 (verantwoording van NAf 16.093.430 in het saldo van “Crediteuren Algemeen” en een bedrag van NAf 24.501.406 op “Pensioenfondsen”). Conform de definitieve afrekening van het APC is de schuld NAf 31.651.581. In de definitieve afrekening van het APC is de schuld inzake het werklieden pensioenfondsen nog steeds voorlopig. Het Ministerie van Financiën heeft de schuld aan APC pensioenfondsen voor NAf 8.943.255 te hoog gewaardeerd. Derhalve beschouwen wij het bedrag van NAf 8.943.255 als een fout.

Fundashon Kas Popular heeft beheerskosten gemaakt en individuele huursubsidies voorgesloten voor volkswoningen die in het bezit zijn van het Land Curaçao. Er is nog geen overeenstemming tussen het Land Curaçao en Fundashon Kas Popular over de hoogte van deze verplichting. De verplichting aan Fundashon Kas Popular dient te worden vermeld onder “Buiten de balans: Belangrijke (latente) financiële verplichtingen en risico’s ex artikel 30^e LvC”

Conclusie

Getrouw

De post “Kortlopende schulden” is niet getrouw verantwoord in de jaarrekening van het Land Curaçao.

De post “Depositogelden Vreemdelingen” en “Zekerheidsstellingen” voor een totaal bedrag van NAf 38.779.213 is onzeker daar er geen afstemming heeft plaats gevonden van de financiële administratie van het Ministerie van Financiën met de financiële administratie van onder andere de Ontvanger en Douane.

De crediteuren zijn voor een totaalbedrag van NAf 6.926.278 te hoog gewaardeerd, daar uit de opschoning van het crediteurenbestand in 2013 onterechte oude posten naar voren zijn gekomen.

De schuld aan APC pensioenfondsen is voor een bedrag van NAf 8.943.255 te hoog verantwoord daar de definitieve afrekening van APC na het samenstellen van de jaarrekening 2012 van het Land Curaçao is ontvangen.

Inrichting

Fundashon Kas Popular heeft beheerskosten gemaakt en individuele huursubsidies voorgesloten voor volkswoningen die in het bezit zijn van het Land Curaçao. Er is nog geen overeenstemming tussen het Land Curaçao en Fundashon Kas Popular over de hoogte van deze verplichting. De verplichting aan Fundashon Kas Popular dient te worden vermeld onder “ Buiten de balans: Belangrijke (latente) financiële verplichtingen en risico’s ex artikel 30^e LvC”

7. Bevindingen inzake de exploitatierekening

Hieronder worden de van belang zijnde bevindingen voortvloeiende uit de jaarrekeningcontrole over 2012 per post van de Recapitulatiestaat weergegeven.

- Belastingen.
- Salarissen en sociale lasten.
- Overige goederen en diensten (inkopen).
- Overige inkomensoverdrachten (subsidieverstrekking).

Wij hebben vanaf paragraaf 7.1 alleen de wijzigingen ten opzichte van onze bevindingen 2011 op de hiervoor vermelde gebieden weergegeven. Voor zover de bevindingen voor 2012 gelijk zijn aan 2011 (dat is het grootste gedeelte) verwijzen we naar het Accountantsverslag 2011. Wij hebben deze bevindingen in de controleverklaring ook als onderbouwing voor ons oordeel meegenomen. Voor het Ministerie van SOAW hebben wij geen update van onze interimcontrole 2011 kunnen uitvoeren.

De in het kader van de NBO (Nieuwe Bestuurlijke Organisatie) vanaf 10 oktober 2010 gestarte procesbeschrijvingen zijn niet afgerond. Door het ontbreken van procesbeschrijvingen heeft de Afdeling AO/IC diverse procesbeschrijvingen (bijvoorbeeld voor Salarissen en sociale lasten) zelf opgesteld. De procesbeschrijving voor “Salarissen en sociale lasten” is in conceptvorm. De afstemming met de verantwoordelijke functionarissen om het definitief te maken moet nog plaats vinden. Het Ministerie van Financiën heeft aangegeven dat de beschrijvingen in april 2014 zullen worden besproken met de hoofden van de Financiële Administratie (waaronder de Salarisadministratie ressorteert) en van Personeelsadministratie. Halverwege mei 2014 hoopt de Afdeling AO/IC dit traject af te ronden.

De baten en lasten van de collectieve sector dienen conform artikel 4, lid 1 van de Landsverordening comptabiliteitsvoorschriften te worden verantwoord in de consolidatiestatens. Deze verantwoording heeft niet plaatsgevonden. De inkomsten van de collectieve sector bepalen de hoogte van de rentelastnorm (artikel 7, lid 3 van de Landsverordening comptabiliteit 2010). Het consolideren van de baten en lasten van de collectieve sector in de jaarrekening van het land is naar onze mening niet nodig om inzicht te geven in de wijze waarop de rentelastnorm wordt bepaald. Het opnemen van een bijlage bij de jaarrekening met een overzicht van de baten en lasten van de collectieve sector volstaat.

Het Ministerie van Financiën heeft een voorstel tot aanpassing van de Landsverordening comptabiliteit 2010 aangeboden aan de Afdeling Wetgeving en Juridische Zaken voor een reactie. Zodra consensus is bereikt, zal het Ministerie van Financiën het voorstel officieel aanbieden.

7.1. Belastingopbrengsten

De volledigheid van de belastingopbrengsten op kasbasis kan niet worden vastgesteld omdat het automatiseringssysteem GOS geen sluitende overzichten kan opleveren van het verloop van de vorderingen en ook geen bestanden konden worden aangeleverd waarmee dit verband buiten dit systeem om kon worden vastgesteld. De verantwoorde kasontvangsten in GOS en de verantwoorde kasontvangsten in E1 sluiten op elkaar aan.

Onder Model J van de jaarrekening is een staat inzake “ Opgelegde Belastingaanslagen” opgenomen. Wij hebben geen toereikende onderbouwing ontvangen van de kolommen “ Saldo 2002 t/m 2012” en “ Vermoedelijke Toekomstige Ontvangsten”.

7.2. Salarissen en sociale lasten

Algemeen

In NAf

	31 december 2012
Beloning van personeel	462.036.274
Salarissen lonen en bezoldiging	299.942.843
Overwerk	21.412.401
Kindertoelage	2.572.369
Vakantie toelage	18.667.543
Medische behandeling en keuringskosten	27.655.016
Overige uitgaven salarissen & lonen	14.714.179
Afdracht AOV/AWW	22.646.153
Afdracht AVBZ	1.656.121
APC Pensioen bijdragen	52.349.795
Pensioenvervangende premies	419.853

We hebben de post “Beloning van personeel” gecontroleerd op juistheid, volledigheid, tijdigheid en rechtmatigheid.

Juistheid

Bij de controle van de juistheid van de post “Beloning van Personeel” hebben wij het volgende geconstateerd:

- De post "Salarissen, lonen en bezoldiging" is NAf 6.012.994 hoger verantwoord in de jaarrekening dan in de salarisadministratie “Paytime”. De post "Salarissen, lonen en bezoldiging" bedraagt NAf 299.942.843 conform de jaarrekening en NAf 293.929.849 conform de salarisadministratie “Paytime”. Het ministerie van Financiën heeft aangegeven dat het verschil wordt veroorzaakt door de correctieboekingen die gemaakt worden (op de via Paytime ingelezen salarisboekingen) vanuit de looncomponent salarissen en lonen naar andere looncomponenten vanwege foutieve rubricering in Paytime. Wij hebben geen onderbouwing ontvangen van dit verschil.
- De rubricering is correct.

Tijdens de uitvoering van onze controle was er een achterstand bij het invoeren van de nieuwe aanstellingsbesluiten (die geldig zijn vanaf 10 oktober 2010). Hierdoor hebben wij de getrouwheid en rechtmatigheid aan de hand van deze aanstellingsbesluiten voor 2012 niet kunnen controleren. Tijdens de uitvoering van onze controle waren de achterstanden in het invoeren van de aanstellingsbesluiten nog niet ingelopen.

De Afdeling AO/IC heeft in 2013 de controle over 2012 op de salarissen en sociale lasten van het overheidspersoneel van het Land Curaçao uitgevoerd met betrekking tot personeelsmutaties. Ook hieruit blijkt dat de afstemming met de aanstellingsbesluiten grotendeels niet kan worden gemaakt. Per eind februari 2014 is de "Salarisadministratie" overgegaan naar één salarissysteem voor het hele Land Curaçao.

Geen verdere wijzigingen in de bevindingen ten opzichte van het vermelde in het accountantsverslag 2011.

7.3. Verbruik van goederen en diensten (inkopen)

De bevindingen in het accountantsverslag 2011 gelden ook voor 2012 met de volgende aanvullingen:

- Het document "De interne controle functie binnen de NBO Curaçao en de rol van de Afdeling AO/IC van het Ministerie van Financiën" staat momenteel ter discussie. Er dient hierover nog consensus te worden bereikt.
- De minister van Financiën dient vanaf 17 januari 2014 voor bedragen van NAf 15.000 of hoger vooraf afstemming te verlenen (Landsverordening comptabiliteit 2010 artikel 39, lid 5).
- De Sector directeur Financieel Beleid en Begrotingsbeheer is bevoegd om namens de minister van Financiën de onder de vorige bullet vermelde toestemming te geven tot een bedrag van NAf 50.000.
- Alle dienstreizen tot en met december 2013 zijn in het register opgenomen. De Afdeling AO/IC is momenteel bezig met een concept-rapport en zal hoogst waarschijnlijk in mei 2014 een definitieve rapportage uitbrengen.

7.4. Overige inkomensoverdrachten

De subsidieverordening wordt deels niet nageleefd.

De bevindingen in het accountantsverslag 2011 gelden voor diverse ministeries ook voor 2012.

7.5. Begrotingsoverschrijdingen

Er zijn begrotingsoverschrijdingen voor diverse Ministeries ten opzichte van de Begroting (BA).

8. Slot

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn vanzelfsprekend bereid dit rapport nader toe te lichten.

drs. A.F.J. Lathouwers RA
Senior Audit Manager

drs. R.E. Fancyste RA CFE CICA
Associate Director